

27. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП

27th Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Hercegovina)
International Scientific Meeting

ЗБОРНИК РАДОВА И КРАТКИХ САДРЖАЈА

Proceedings and short contents

27.

Требинје, Град Сунца, 15–18. јуна 2022.
Trebinje, Grad Sunca, June, 15–18, 2022.

27. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП

27th Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Hercegovina)
International Scientific Meeting

ЗБОРНИК РАДОВА И КРАТКИХ САДРЖАЈА

Proceedings and short contents

27.

Требиње, Град Сунца, 15–18. јуна 2022.
Trebinje, Grad Sunca, June, 15–18, 2022.

Покровитељи:
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
ЈУ Ветеринарски Институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"

Организатори:
ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ/VETERINARY
и
ДРУШТВО ВЕТЕРИНАРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ/VETERINARY

Суорганизатори:
Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду
ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"
Департман за ветеринарску медицину, Пољопривредни факултет,
Универзитет у Новом Саду

Организациони одбор:

Предсједник: Велибор Кесић

Чланови: Драгана Окљеша, Владимир Милијевић, Саша Бошковић, Драган Кнежевић, Давор Јефтић, Ратко Мијатовић, Игор Чегар, Славиша Спасојевић, Јелена Павић, Перица Бургић, Александар Брадић, Младен Драгичевић, Драган Малиш, Стеван Радић, Бранислав Галић, Богослав Готовац, Зоран Дамјанац, Предраг Новаковић, Благоје Бирчаковић, Ненад Крстић, Горан Костић

Секретаријат: Бранко Стевановић, Миленко Шарић, Велибор Тодоровић, Данијел Ковачевић, Радојица Ђекановић, Оливер Стевановић

Технички секретар: Тијана Тимарац;

Научни и програмски одбор:

Предсједник: Драго Н. Неђић

Чланови: Родољуб Тркуља, Милорад Мириловић (СРБ), Жељко Цветнић (ХР), Нихад Фејзић, Мухамед Смајловић, Андреј Кирбиш (СЛО), Нектариос Гиادينис (ГР), Лазо Пендовски (МК), Јанко Иванов (БГ), Драган Шефер (СРБ), Предраг Слијепчевић (ВБ), Миломир Ковач (РУС), Мајкл Гилсдорф (САД), Коосз Атилла (МАЂ), Иван Станчић (СРБ), Драган Касагић, Ђорђе Савић, Миљивоје Надаждин (СРБ), Жељко Сладојевић, Весна Калаба, Рајко Латиновић, Виолета Сантрач, Горан Параш, Весна Ђорђевић (СРБ), Добрила Јакић Димић (СРБ), Синиша Гатарих, Славен Грбић, Бранко Велебит (СРБ), Зоран Ђерић, Новалина Митровић, Негослав Лукић.

Мјесто одржавања: Требиње, Град Сунца, 15-18. јуна 2022.

Patron:

MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND WATER MANAGEMENT
PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"

Organizers:

VETERINARY CHAMBER OF REPUBLIC OF SRPSKA
and
VETERINARY ASSOCIATION OF REPUBLIC OF SRPSKA

Co-organizers:

Faculty of Veterinary medicine University of Belgrade
PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"
Department of Veterinary Medicine, Faculty of Agriculture,
University of Novi Sad

Organisational board:

President: Velibor Kesić

Members: Dragana Oklješa, Vladimir Milijević, Saša Bošković, Dragan Knežević, Davor Jeftić, Ratko Mijatović, Igor Čegar, Slaviša Spasojević, Jelena Pavić, Perica Burgić, Aleksandar Bradić, Mladen Dragičević, Dragan Mališ, Stevan Radić, Branislav Galić, Bogoslav Gotovac, Zoran Damjanac, Predrag Novaković, Blagoje Birčaković, Nenad Krstić, Goran Kostić

Secretariat: Branko Stevanović, Milenko Šarić, Velibor Todorović, Danijel Kovačević, Radojica Đekanović, Oliver Stevanović

Technical Secretary: Tijana Timarac

Scientific and Programme Committee:

President: Drago N. Nedić

Members: Rodoljub Trkulja, Milorad Mirilović (SRB), Željko Cvetnić (CRO), Nihad Fejzić, Muhamed Smajlović, Andrej Kirbiš (SLO), Nektarios Giadinis (GR), Lazo Pendovski (MK), Janko Ivanov (BG), Dragan Šefer (SRB), Predrag Slijepčević (GB), Milomir Kovač (RUS), Michael Gilsdorf (USA), Koósz Attila (HU), Dragan Kasagić, Đorđe Savić, Milivoje Nadaždin (SRB), Željko Sladojević, Vesna Kalaba, Rajko Latinović, Violeta Santrač, Goran Paraš, Vesna Đorđević (SRB), Dobrila Jakić Dimić (SRB), Ivan Stančić (SRB), Siniša Gatarić, Slaven Grbić, Branko Velebit (SRB), Zoran Đerić, Novalina Mitrović, Negoslav Lukić.

Venue: Trebinje, Grad Sunca, June, 15th – 18th 2022.

НАЈЧЕШЋИ ПОРЕМЕЂАЈИ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА КОД ТЕЛАДИ У ТОВИЛИШТИМА

Милан Нинковић¹, Јадранка Жутић¹, Немања Здравковић¹,
Бранислав Курељушић¹, Димитрије Глишић¹, Зорана Зуровац
Сапунцић¹, Јован Бојковски², Марко Николић³, Света Арсић²

¹Др вет. Милан Нинковић, истраживач приправник, Научни институт за
ветеринарство Србије, Београд, Србија

¹Др сци. вет. мед. Јадранка Жутић, виши научни сарадник, Научни институт за
ветеринарство Србије, Београд, Србија

¹Др сци. вет. мед. Немања Здравковић, научни сарадник, Научни институт за
ветеринарство Србије, Београд, Србија

¹Др сци. вет. мед. Бранислав Курељушић, виши научни сарадник, Научни
институт за ветеринарство Србије, Београд, Србија

¹Др вет. Димитрије Глишић, истраживач приправник, Научни институт за
ветеринарство Србије, Београд, Србија

¹Др вет. Зорана Зуровац Сапунцић, истраживач сарадник, Научни институт за
ветеринарство Србије, Београд, Србија

²Проф. др Јован Бојковски, редовни професор, Катедра за болести папкара,
Факултет ветеринарске медицине, Београд, Србија

³Др вет. Марко Николић, сарадник за микробиологију, Специјалистичка
ветеринарска лабораторија, Подгорица, Црна Гора

²Др вет. Света Арсић, асистент, Катедра за болести папкара, Факултет
ветеринарске медицине, Београд, Србија

e-mail контакт особе: milan.ninkovic1992@gmail.com

Кратак садржај

Долазак телади у товилишта повезан је са значајним променама у исхрани и утицајем различитих фактора средине што се често манифестује појавом здравствених проблема. Најчешће су ти проблеми везани на поремећаје дигестивног и респираторног тракта. Услед интеракције вируса, бактерија и стресогених фактора долази до појаве дијареја и пнеумонија код телади. Бројни предиспонирајући фактори као што су прелазак са млечне исхране на чврсту кабасту храну, гладовање, жеђ, неадекватни микроклиматски услови, неподесни и дуги транспорт, исцрпљеност, нагла промена исхране и пренатрпаност у објектима погодују брзом развоју болести код већег броја јединки у товилиштима. Наша истраживања спроведена су у 3 услужна товилишта у Колубарском округу током месеца марта 2022. године. Укупно је у сва три товилишта било смештено

185 мушке телади, сименталске расе, просечне старости од 2 до 4 месеца и телесне масе између 120-160 кг. Промене здравственог стања телади праћене су првих 15 дана након доласка у товилишта. У том периоду регистровани су симптоми поремећаја дигестивног тракта, и то дијареја код 56/185 (30.3%) и надун код 3/185 (1.62%) телета. Појава кашља је забележена код 95/185 (51.3%) грла, при чему је код 18/185 (9.73%) телади дошло до поремећаја општег здравственог стања, праћено повишеном телесном температуром, носним исцетком и присутним абдоминалним дисањем. Угинућа нису забележена. Обезбеђивање постепеног преласка млечне исхране на концентровану кабасту храну, минимизирање стресогених фактора и спровођење превентивних имунопрофилактичких мера представљају кључни корак у заштити здравља телади и смањењу економских губитака.

Кључне речи: дијареја, кашаљ, надун, телад, товилишта

Захвалница: Рад је подржан средствима Министарства просвете, науке, и технолошког развоја Републике Србије (Уговор број 451-03-68/2022-14/200030).

THE MOST COMMON HEALTH DISORDERS OF CALVES ON FATTENING GROUNDS

Milan Ninković¹, Jadranka Žutić¹, Nemanja Zdravković¹, Branislav Kureljušić¹, Dimitrije Glišić¹, Zorana Zurovac Sapundžić¹, Jovan Bojkovski², Marko Nikolić³, Sveta Arsić²

¹DVM Milan Ninković, junior research assistant, Serbian Institute of Veterinary Sciences, Belgrade, Serbia

¹PhD Jadranka Žutić, senior research associate, Serbian Institute of Veterinary Science, Belgrade, Serbia

¹PhD Nemanja Zdravković, research associate, Serbian Institute of Veterinary Science, Belgrade, Serbia

¹PhD Branislav Kureljušić, senior research associate, Serbian Institute of Veterinary Science, Belgrade, Serbia

¹DVM Dimitrije Glišić, junior research assistant, Serbian Institute of Veterinary Science, Belgrade, Serbia

¹DVM Zorana Zurovac Sapundžić, research assistant, Serbian Institute of Veterinary Science, Belgrade, Serbia

²PhD Jovan Bojkovski, full professor, Department of Ruminants and Swine diseases, Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade, Serbia

³DVM Marko Nikolić, associate for microbiology, Diagnostic Veterinary Laboratory, Podgorica, Montenegro

²DVM Sveta Arsić, teaching assistant, Department of Ruminants and Swine diseases, Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade, Serbia

*Corresponding author: milan.ninkovic1992@gmail.com

Abstract

The arrival of calves in fattening grounds is associated with significant changes in diet and the influence of various environmental factors, which are often manifested by the appearance of various health problems. Most often, these problems are related to disorders of the digestive and respiratory tract. Diarrhoea and pneumonia in calves occur due to the interactions between viruses, bacteria and stressors. Numerous predisposing factors such as the transition from milk to solid feed, starvation, thirst, inadequate microclimatic conditions, unsuitable and long transport, exhaustion, sudden changes in diet and overcrowding in facilities affect the rapid development of the different diseases in calves. This research was conducted in 3 service fattening farms in Kolubara's district, Republic of Serbia, during March 2022. A total of 185 Simmental male calves, with an average age of 2 to 4 months

and bodyweight between 120-160 kg, were housed in three different fattening facilities. Changes in the health status of calves were monitored for the first 15 days after arrival at the fattening grounds. During this period, the symptoms of digestive tract disorders were monitored and recorded. Namely, diarrhoea was registered in 56/185 (30.3%) and flatulence in 3/185 (1.6%) calves. The occurrence of cough was noticed in 95/185 (51.3%) calves, while in 18/185(9.7%) calves there general health disorders, followed by fever, nasal discharge and abdominal breathing were present. No deaths were reported. Ensuring a gradual transition from milk to concentrated feed, minimizing stressors and implementing preventive immunoprophylaxis measures are key steps in protecting calf health and reducing economic losses.

Key words: calves, cough, diarrhoea, flatulence, fattening grounds

Acknowledgement: The study was supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (Contract number 451-03-68/2022-14/200030).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

636.09(082)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп "Годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)" (27 ; Требиње ; 2022)

Зборник радова и кратких садржаја / Међународни научни скуп "27. годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)", Требиње, Град Сунца, 15-18. јуна 2022. = Proceedings and short contents / International scientific meeting "27th Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)", Trebinje. Grad Sunca, June, 15th-18th, 2022. ; [организатори Ветеринарска комора Републике Српске и Друштво ветеринара Републике Српске ; организациони одбор Велибор Кесић... [и др.] ; научни и програмски одбор Драго Н. Неђић ..[и др.]]. - [Бања Лука] : Ветеринарска комора Републике Српске, 2022 (Бања Лука : Атлантик). - 363 стр. ; 24 cm

Текст ћир. и лат. - Упор. срп. текст и енгл. превод. - Насл. над текстом: 27. годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина) - 2022 = 27th Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina) - 2022. - Тираж 400.

ISBN 978-99955-770-9-4

COBISS.RS-ID 136311041